

UiT Norges arktiske universitet

Studieplan

Arkeologi - bachelor

180 studiepoeng, studiested Tromsø

Studieplanen er godkjent av styret ved Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning 14.09.2017. Revidert 02.12.22.

Gjelder fra og med høst 2023

Navn på studieprogram	Bokmål: Bachelorgradsprogram i arkeologi Nynorsk: Bachelorgradsprogram i arkeologi Engelsk: Bachelor's Degree programme in Archaeology
Oppnådd grad	Bachelorgrad i arkeologi
Målgruppe	Studieprogrammet er rettet mot studenter som er interessert i den fjerne og nære fortiden i Norden, og den rollen materiell kultur har i samfunnet.
Opptakskrav, forkunnskapskrav, anbefalte forkunnskaper	Generell studiekompetanse eller realkompetanse. Det anbefales at man har gode kunnskaper i engelsk, da en god del av pensum er på engelsk
Læringsutbytte-beskrivelser	Etter bestått studieprogram har kandidatene følgende læringsutbytte: Kunnskaper • Har bred kunnskap om mangfoldet av arkeologiske temaer, teorier, problemstillinger, prosesser, metoder og teknikker • Har bred kunnskap om sentrale aspekter i den nordiske og spesielt den nord-skandinaviske arkeologiske kulturhistorie • Har bred innsikt i arkeologiens praktiske anvendelse innen museum og kulturminneforvaltning, herunder lovverk • Har kunnskap om arkeologiens faghistorie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet • Har bred kunnskap om, og forståelse av, prosessen fra problemstilling til ferdig akademisk tekst • Kjenner til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor arkeologien • Kan oppdatere sin kunnskap innenfor arkeologi Ferdigheter • Kan gjenkjenne og identifisere kulturminner i landskapet. • Kan gjenkjenne typiske arkeologiske artefakter • Kan de elementære rutinene i minst ett utvalgt arkeologisk praksisfelt • Behersker relevante arkeologiske teoretiske og metodiske verktøy, teknikker og uttrykksformer • Kan finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff og fremstille dette slik at det belyser en konkret arkeologisk problemstilling • Kan reflektere over egen faglig utøvelse innen arkeologien og

	justere denne under veiledning • Kan anvende arkeologisk kunnskap og relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid på praktiske og teoretiske problemstillinger og treffe begrunnede valg • Kan gi en kritisk vurdering av vitenskapelige tekster Generell kompetanse • Har innsikt i relevante arkeologiske problemstillinger og yrkesetiske utfordringer • Kan planlegge og gjennomføre varierte arbeidsoppgaver og prosjekter som strekker seg over tid, alene og som deltaker i gruppe, og i tråd med gjeldende etiske krav og retningslinjer for arkeologi • Kan formidle sentralt arkeologisk fagstoff som teorier, problemstillinger og løsninger både skriftlig, muntlig og på digitale arenaer • Kan utveksle synspunkter og erfaringer med andre i arkeologifaget og gjennom dette bidra til utvikling av god praksis • Kjenner til nytenking og innovasjonsprosesser i arkeologisk teori, metode og praksis • Kan samle og syntetisere data og kunnskap • Har innsikt i hvordan man formulerer en vitenskapelig tekst
Faglig innhold og beskrivelse av studiet	Arkeologer jobber med mange ulike spørsmål og på mange forskjellige måter, men tar utgangspunkt i materielle spor etter både fortidige og nyere samfunn. Vi ser blant annet på utvikling og variasjon i fortidige samfunn, samt hva moderne ting kan fortelle om vårt eget samfunn. Vi anvender forskjellige feltmetoder for å innsamle data fra befaringer og utgravninger, og en rekke laboratoriemetoder for etterbehandling av funnmaterialet. Forskjellige teoretiske perspektiver dyrker alternative måter å fortolke det arkeologiske materialet på. Bachelorstudiet gir grunnleggende kulturhistorisk kunnskap om fortida i hele Norden, men du vil lære mest om de nordlige områdene av Skandinavia og i noen grad om tilstøtende deler av Finland og Russland. Tidsrammen strekker seg fra slutten av siste istid, ca. 11.000 år siden, og fremover til nyere tid. Samisk fortid og arkeologi er et sentralt tema i studieprogrammet. En grunnleggende innføring i teoretiske og metodiske verktøy samt faghistorie står også sentralt. Studiet har også et internasjonalt preg; Nordens arkeologi situeres innenfor en internasjonal teoretisk og metodisk ramme. Mye faglitteratur er på engelsk og vi har emnetilbud på engelsk for både norske og utenlandske studenter.

Førstehåndserfaring med arkeologiens metoder tilbys i emner som fokuserer på feltmetodikk, slik som registrering og utgravning, og også ulike laboratoriemetoder. Derved utvikler studenten ferdigheter i identifiseringen av typiske artefakter/gjenstander og kulturminner, og også arkeologiske arbeidsrutiner. Andre emner rettes mot fagområder som er viktige for mange arkeologers yrkeskarrierer i kulturminneforvaltning og museumsarbeid. Emner i GIS (*geografisk informasjonssystem*) bygger teknisk kompetanse som er ettertraktet i forskning, forvaltning, og i bransjer utenfor arkeologifaget.

Samlet sett tilegner du deg bred kunnskap om sentrale kulturhistoriske temaer i Norden, og fagets metoder, teorier og teknikker gjennom en bachelorgrad i arkeologi. I tillegg lærer man hvordan arkeologisk kunnskap brukes i forskning og formidling. Graden gir et godt grunnlag for ulike typer arbeid relatert til kulturarv, samt for videre studier, både nasjonalt og internasjonalt.

Undervisningen sikter gjennomgående mot at studentene skal utvikle sine evner til kritisk tenkning. Graden gir generell kompetanse i å samle og syntetisere data og kunnskap, og i å utforme ulike former for tekst, med vekt på vitenskapelige tekster.

Med en bachelor i arkeologi kan du søke opptak på masterprogram i arkeologi ved UiT Norges arktiske universitet, men også ved andre studiesteder.

Oppbygging av studiet

Studiet tilbys som et heltidsstudium ved UiTs studiested i Tromsø. Det er mulig å registrere seg på enkeltemner dersom man besitter den relevante forkunnskapen. Noen emner kan følges digitalt.

Det er mulig å ta deler av bachelorgraden i utlandet. Se eget avsnitt om internasjonalisering og utveksling.

Bachelorprogrammet i arkeologi består av 80 studiepoeng obligatoriske emner. Av disse er 60 studiepoeng i arkeologi, samt 10 studiepoeng ex.phil og 10 studiepoeng ex.fac. I tillegg kreves det ytterligere 30 studiepoeng i arkeologiske valgemenner. Du må ha minst ett emne fra hver av valgemennegruppene arbeidslivsrelevante valgemenner, praktiske emner/praksisemner og andre arkeologiske valgemenner.

70 studiepoeng kan velges fritt blant valgemenner i arkeologi eller andre fag.

De obligatoriske emnene i arkeologi gir en innføring i arkeologisk kulturhistorie i Norge og Norden samt arkeologisk metode og teori. Disse emner danner grunnlag for fordypninger i de arkeologiske valgemenner. Bacheloroppgaven med selvvalgt tema er også obligatorisk.

De arbeidslivsrelevante arkeologiske valgemner tar opp temaer som er direkte relevante for en rekke vanlige arkeologiske arbeidsplasser innen forvaltning og museum, men som også er nyttige i en bredere sammenheng i og utenfor arkeologien. Dette gjelder for eksempel GIS-emnene (*geografiske informasjonssystem*) som benyttes innen både offentlig og privat planlegging.

Under gruppen «Andre arkeologiske valgemner» finnes fordypningsemner som gir utvidet innsikt i aktuelle arkeologiske problemstillinger og forskning innen blant annet kulturminneforskning, samtidsarkeologi, kulturhistorie, teori og metode. To av disse gis som engelskspråklige emner.

De arkeologiske praktiske emnene som tilbys er alle på 5 studiepoeng. Dette er tilbud som gir studenten praktisk erfaring innen et utvalg av arkeologiske kompetansefelt knyttet til arkeologisk feltarbeid, laboratoriearbeid og museumsvirksomhet.

Obligatoriske emner (alle 10 studiepoeng)

EXF-0714 Examen facultatum ved HSL-fakultetet

FIL-0700 Examen philosophicum, Tromsøvarianten

ARK-1014 Hva er arkeologi?

ARK-1012 Fra istidsjegere til jordbrukere

ARK-1013 Høvdingdømmer og stater, samer og nordmenn

ARK-1006 Arkeologisk metode

ARK-1007 Arkeologiens idéhistorie

ARK-2027 Bacheloroppgave i arkeologi

Arbeidslivsrelevante arkeologiske valgemner (10 studiepoeng)

ARK-2015 Kulturminnevern: Mellom offentlige og private strategier

ARK-2023 Museum: Mellom forskning, forvaltning og formidling

SVF-2005 GIS I (geografiske informasjonssystemer)

SVF-2006 GIS II

To nye GIS-emner er under utvikling og vil tilbys fra våren 2024

De arbeidslivsrelevante emnene tilbys i vårsemestrene og anbefales for fjerde og sjette semester.

Andre arkeologiske valgemner (10 studiepoeng)

ARK-1035 Arctic Rock Art (engelskspråklig)

ARK-2029 Mellom søppel og kulturarv: Introduksjon til samtidsarkeologi

ARK-2030 Nordlig kulturhistorie: Data, analyser og tolkninger

ARK-2032 Zooarchaeology (engelskspråklig)

Nye valgemner er under utvikling og vil tilbys fra våren 2024

Disse emnene tilbys primært i høstsemestre og anbefales for 3., 5. og ev. 6. semester.

Arkeologiske praktiske og praksisemner (5 studiepoeng)

Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer	Undervisningen består av forelesninger, seminarer, materialkurs, prosjektarbeid, ekskursjoner og praktiske øvelser, inklusiv laboratorieundervisning. Forelesningene gir studentene et grunnlag for forståelse av arkeologiens ulike tema og arbeidsfelt, samt innføring i fagets teori og metode. Forelesningene inkluderer bruk av ulike student- aktiviserende elementer som summegrupper og responssystemer, og de suppleres med seminarer, gruppearbeid og praktiske øvelser. På seminarene og i gruppearbeid får studentene mulighet til å drøfte ulike tema og legge frem oppgaver. Gjennom materialkurs og prosjektarbeid får studentene nærkontakt med originale arkeologiske gjenstander og lærer hvordan de selv kan datere og analysere det arkeologiske kildematerialet. Noen emner har også obligatoriske ekskursjoner som er viktige for å forstå kulturminner og deres kontekst. Praksisemnene er stort sett tilrettelagt som intensivkurs, hvor studentene tilbringer mye tid sammen og jobber i grupper. Emnene gir på den måten studentene betydningsfull erfaring med faglig samarbeid og anledning til å bli godt kjent og integrert. Læringsformene innen de ulike emnene kan variere og det er derfor viktig å sette seg godt inn i emnebeskrivelsene. Eksamen varierer mellom hjemmeeksamen, semesteroppgaver, mappevurdering og vurdering av praktisk arbeid. I mappevurderingene inngår en rekke ulike skriftlige oppgaver som varierer fra korte essays, logg-tekster og tekstanalyser til rapporter fra praktiske øvelser. Eksamensformen er tilpasset det enkelte emnets art og innhold, og ulike skriftlige øvelser er valgt for å prøve studenten i forskjellige typer kunnskap samt for å gi dem mulighet til å utvikle sin kompetanse i et utvalg av skriftlige presentasjoner. Flere emner har evalueringsformer som krever at studentene jobber problem- og prosjektbasert, med presentasjon i form av muntlig fremlegg eller mapper. De fleste emner har obligatoriske arbeidskrav som må være avlagt og godkjent før endelig eksamen i emnet kan leveres. Disse inkluderer utover ulike skriftlige oppgaver også deltakelse i gruppearbeid og muntlige presentasjoner. For vurdering av eksamen benyttes det en karakterskala på fem trinn fra A-E, hvor A er beste karakter, E er dårligst og F er ikke bestått. De praktiske og praksisemnene vurderes som bestått/ikke bestått. Muligheten for kontinuasjonseksamen blir beskrevet i de enkelte emnebeskrivelser.
---	---

	Det foreligger sensorveiledninger til alle deksamener.
Relevans	Studiet kvalifiserer for arbeid innenfor museer og kulturminnevern, herunder også som assistent på utgravninger og kulturminneregistrering i felt, samt på laboratorium. Utdannelsen gir også grunnlag for arbeid innenfor kultursektoren generelt, for eksempel innen reiseliv, samt innen kommunal og annen offentlig planlegging og forvaltning. Programmets akademiske oppdatering sikres gjennom våre faglige forskningsnettverker, både nasjonalt og internasjonalt. Studiets relevans for arbeidsliv blir vedlikeholdt gjennom faglige kontakter med blant annet fylkeskommunene, Sametinget, Riksantikvaren, NIKU (Norsk institutt for kulturminneforskning) og regionale og lokale museer. Studiet har generell arbeidslivsrelevans ved at det bidrar til å utvikle studentenes evner til kritisk tenkning, til innsamling, systematisering og syntetisering av data og kunnskap og til å utforme ulike typer tekst og andre formidlingsuttrykk. Studiet kvalifiserer for opptak til mastergradsprogram i arkeologi, for de som har en faglig fordypning på minimum 90 studiepoeng i arkeologi og oppfyller det faglige minstekravet om karaktersnitt C eller bedre. Se studieplanen på masterprogrammet for utfyllende opptakskrav.
Arbeidsomfang	For å nå læringsmålene må studentene forvente å arbeide opp til 40 timer i uka med studiene, inkludert forelesninger, seminarer og selvstudium. Det må regnes med en del selvstudium i form av pensumlesing.
Undervisnings- og eksamensspråk	Undervisnings- og eksamensspråk er hovedsakelig norsk eller et annet skandinavisk språk. Enkelte valgemner tilbys bare på engelsk.
Internasjonalisering	Studieprogrammet fremmer internasjonalisering gjennom faglitteratur på engelsk, særlig i arkeologisk teori/metode, og emnetilbud på engelsk som tilbys til både norske og utenlandske studenter. Det arkeologiske forskningsmiljøet som studieprogrammet tilhører, preges av større prosjekter med internasjonale kontakter, workshoper o.l., som studentene kan få utbytte av. Se avsnitt om utveksling for ytterligere informasjon om internasjonalisering.
Studentutveksling	Det er mulig å ta deler av bachelorgraden i utlandet, enten for å bli gjort kjent med temaer som undervises i ved UiT i en annen kontekst, eller for å supplere programmet med temaer som ikke kan studeres hos oss.

	Studenten må ha bestått 60 studiepoeng i bachelorprogrammet ved UiT før en kan få godkjent et utvekslingsopphold i et annet land. Studieprogram i arkeologi har utvekslingsavtaler med flere utenlandske universitet, hvor studenten skal ta emner som skal godkjennes som del av studiet etterpå. Det anbefales at utenlandsopphold legges til 5. semester. Vi tar forbehold om hvilke emner det utenlandske universitetet kan tilby. I tillegg til spesifikke avtaler, er instituttet også partner i Nordplus-nettverket, som gir mulighet til å studere ved mange universitet i Norden. Studentene kan også benytte seg av HSL fakultetets avtaler med universitet verden rundt. Det anbefales at et utenlandsopphold gjennomføres gjennom eksisterende avtaler med instituttets samarbeidspartnere, men andre alternativer kan godkjennes etter vurdering av instituttet. Utenlandsstudier må være forhåndsgodkjent som del av studentenes utdanningsplan, og det kreves at en studerer arkeologi eller andre relevante emner. Før utreise må studenten ha en forhåndsgodkjenning, det vil si at faglærer hjelper studenten å velge emner som skal godkjennes som del av studiet. Endelig godkjenning ved UiT søkes med dokumentasjon på bestått eksamen i de anbefalte emnene i utlandet. For oppdatert oversikt over hvilke universitet studieprogrammet i arkeologi har avtale med, vises det til UiTs nettside om internasjonalisering, eller ta kontakt med internasjonal koordinator.
Praksis	Bachelorstudiet i arkeologi inneholder ingen obligatorisk praksis, men vi tilbyr valgemner som gir praktisk erfaring med arkeologisk registrering, utgravning, etterarbeid etter utgravning, laborativt arbeid og digitale verktøy. Vi tilbyr et valgemne med arbeidspraksis, ARK-1018 Museumspraksis og vil tilby ytterligere ett praksisemne innen digital samlingsdokumentasjon fra høsten 2023. ARK-1018 inkluderer forberedende undervisning ved UiT i Tromsø. Selve praksisen kan gjennomføres digitalt eller ved et fem-dagers opphold ved Lofotr Vikingmuseum. Vi anbefaler studentene å ta emnet i løpet av 2. eller 3. studieår.
Administrativt ansvarlig og faglig ansvarlig	Programstyret for arkeologi har det faglige ansvaret for studieprogrammet. Programstyret består av en programstyreleder, programstyresekretær, representanter fra fast ansatte på arkeologi og arkeologistudenter. Studieprogrammet tilhører Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning (HSL-fak). Institutt for arkeologi, historie,

	religionsvitenskap og teologi (AHR) er administrativt ansvarlig for studieprogrammet.
Kvalitetssikring	Emnene som inngår i studieprogrammet evalueres minimum en gang i løpet av en treårsperiode. Emneevaluering består av student- og faglærers evaluering. Hele studieprogrammet evalueres årlig i et møte mellom studentrepresentanter, faglærerne og programstyrelederen. Programstyret vurderer evalueringene og foreslår eventuelle tiltak for å forbedre studiekvaliteten.

